

Sygn. akt II UK 179/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku J. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Legnicy
o świadczenie przedemerytalne,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 12 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu z dnia 22 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 2738/13,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 2. odmawia przyznania pełnomocnikowi wnioskodawcy z urzędu - radcy prawnemu T. J. - Kancelaria Radcy Prawnego w W. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej na rzecz wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r., III AUa 2738/13, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację wnioskodawcy J. M. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy z dnia 19 listopada 2013 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Legnicy o świadczenie przedemerytalne, wobec niespełnienia przez wnioskodawcę przesłanki określonej w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 170 ze zm.), gdyż nie

wykazał on wymaganego 40 letniego okresu uprawniającego do emerytury (udowodniony okres wyniósł 34 lata 2 miesiące i 22 dni okresów składkowych, nieskładkowych i uzupełniających).

Powyższy wyrok zaskarżył skargą kasacyjną w całości pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie prawa procesowego – art. 217 k.p.c. w związku z art. 227 i 278 § 1 k.p.c. przez oddalenie wniosków dowodowych o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadków, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych „budzących poważne wątpliwości oraz rozbieżności w orzecznictwie”, wskazując w uzasadnieniu, że wymaga rozważenia czy okres świadczenia w nienormowanym czasie pracy na roli „podlega szczególnej ochronie”. Konieczne jest też dokonanie wykładni art. 2 ust 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, budzącego poważne wątpliwości w orzecznictwie Sądów orzekających w sprawie, skoro orzeczenie Sądu Okręgowego podtrzymane przez Sąd Apelacyjny, nie uwzględnia okresów pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym, chociaż, „w okresach w których wnioskodawca miał przerwę w pracy, (...) wykonywał prace w gospodarstwie rolnym, początkowo u swoich rodziców, a później na własny rachunek”.

Ponadto, w ocenie skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, wobec naruszenia przez Sąd Apelacyjny przepisów postępowania cywilnego, stanowiących podstawę skargi.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, pozwany organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180 841), przy czym podstawa taka nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5). Tymczasem wskazane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne w istocie ma charakter pozorny, a sformułowane pytanie jest w istocie retoryczne. Nie zachodzi także potrzeba wskazanej w skardze kasacyjnej wykładni art. 2 ust 1 pkt 5 o świadczeniach przedemerytalnych, skarżący odnosi się bowiem do zwykłej wykładni przepisów, które mają zastosowanie w konkretnym stanie faktycznym sprawy i stosowania prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2014 r., II UK 57/14, niepublikowane) i nie budzą wątpliwości wskazywanych w skardze kasacyjnej, zaś uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, podobnie jak uzasadnienie zarzutów skargi, w istocie sprowadza się do polemiki z

ustaleniami Sądu i jego oceną sprawy, uwzględniającą stanowisko organu rentowego zawarte w skarżonej decyzji.

W związku z zarzutami skargi należy także zauważyć, że jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437). W ocenianej sprawie sytuacja taka nie zachodzi, *nota bene* uzasadnienie wniosku w tej części niedopuszczalnie powtarza zarzuty skargi, co nie może być uznane za uzasadniające wniosek.

Za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2011 r., I PK 43/11 (niepublikowany), warto też przypomnieć, że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie obciążając wnioskodawcy kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.

Wniosek ustanowionego dla ubezpieczonego pełnomocnika z urzędu o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, nie zawierający oświadczenia, że żądane koszty nie zostały zapłacone przez stronę w całości lub w części, Sąd Najwyższy oddalił, jako nieuzasadniony (§ 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).